

Jog & Fegyver

A változatosság kedvéért, most az eddigieknél egy sokkal szárazabb anyag következik, de ennek mindenképpen teret kell szentelni, mert 1999. március 1-jén lépett életbe az 1998. évi LXXXVII. tv., mely a büntető törvénykönyvet (Btk.-t) módosította és ez a módosítás kihathat a fegyvertartókra is, legalább is abban a tekintetben, hogy alaposabb odafigyelés szükséges a tevékenység végzése során, mert a jogalkotó minden fegyverrel kapcsolatos szabályszegést rendkívüli szigorral torol meg, ugyanakkor a szabályozásba bevettek ún. minősített (súlyosabban minősülő) és privilegizált (enyhébben minősülő) eseteket is.

A rovat eddigi cikkeiből az most már mindenki számára teljesen világos, hogy a fegyvertartással kapcsolatos szabályokat a 115/1991 (IX. 10.) Korm. rendelet, illetve a végrehajtására kiadott 14/1991 (X. 31.) BM rendelet tartalmazza, mint keretjogszabály. A Btk. alábbi szakaszai tehát azokra terjed ki, akik vétkesen megszegik a fenti rendeletekben meghatározottakat, ezek a

263/A §. Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel.

263/B §. Fegyvercsempészet.

263/C §. Visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel.

Ebben a számban a „visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel” törvényi tényállását járjuk körbe némi magyarázattal, mert itt a legvalószínűbb a legális fegyvertartók által a gondatlanságból történő szabályszegés.

A visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel tényállását az meríti ki, aki

- a) lőfegyvert vagy lőszeret engedély nélkül készít, megszerz, tart, vagy forgalomba hoz;
- b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére megszerzésére tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi;
- c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszerét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja büntetett követ el és 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Mint látjuk a tényállás az eddigiekhez képest változatlan, csupán az eddigi ötévi (5) szabadságvesztésig terjedő büntetést emelték fel, mégpedig oly módon, hogy a jogalkotó meghatározta a büntetési minimumot, melyet lefelé csak igen indokolt esetben léphet át a bíróság. A b) és c) pontban szabályozott eset csak azokra vonatkozik (azok lehetnek az elkövetők), akik valamiféle hatósági engedéllyel rendelkeznek, az a) pont arra vonatkozik, aki az adott tevékenységre engedéllyel nem rendelkezik. Tehát elkövetheti az is, akinek van megszerzésije, de már tart, készít vagy forgalomba hoz, illetve van tartásija, de készít vagy forgalomba hoz. A gyakorlatban, hogy mi tartozik az a), b) és c) elkövetési magatartások alá, arról szóltak a Kaliberben az eddigi jogesetek és magyarázataik, így azt hiszem, erre most nem kell kitérnem.

(2) bek. Minősített eset, ha az a), b) és c) pontokban meghatározottakat valaki üzletszerűen (rendszeres anyagi haszonszerzési célból) vagy bünszövetségben követi el, és ez 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Eddig is volt minősített esete, de csak a bünszövetség tartozott bele, az üzletszerűség nem és a büntetési tétele eddig a minősített esetnek 2 évtől 8 évi szabadságvesztéssel volt büntetendő. A kommentár szerint a jogalkotó így kívánja a szervezett bűnözés anyagi alapjait megrendíteni, mely nem kevés mértékben az illegális fegyverkereskedelemből származik.

(3) bek. Súlyosabban minősülő eset, ha az a), b) és c) pontokban meghatározottakat valaki bünszervezet tagjaként vagy különös visszaesőként követik el, és ez már 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Eddig ilyen súlyosabban minősülő esetet nem határoztak meg, így teljesen új szabályozás ebben a témában. A bünszervezethez tartozás bizonyítottságával kapcsolatosan - noha a bíróság a praxisom során sok esetben megállapította - még mindig súlyosak a kételyeim. A büntetőjogban különös visszaeső, akit ugyanilyen vagy hasonló bűncselekmény miatt korábban már elítéltek.

2663/A §. (4) bek. Aki

- a) az engedéllyel tartott kézi lőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó csekély mennyiségű lőszer engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,
- b) vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó csekély mennyiségű lőszer engedély nélkül megszerez vagy tart,

- c) a fegyveres erőknél fennálló hadköteles szolgálati viszonyának tartama alatt a fegyveres erőknél rendszeresített szolgálati vagy kiképzési felszerelést képező kézi lőfegyverhez tartozó csekély mennyiségű lőszer engedély nélkül megszerez, tart vagy azt engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

vétséget követ el és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ez tehát a privilegizált eset, amikor a lőszer jogellenes megszerzése és tartása, átadása enyhébb büntetési tétel alá tartozik, ahol is a törvény nem ír elő kötelező minimumot. Érdekesség a kézi lőfegyver, mint fogalom megjelenése a Btk.-ban. A lőfegyverek tartásáról szó kormányrendelet, mint keretjogszabály ilyen fogalmat nem ismer, így kérdéses, hogy ezzel mit tudnak kezdeni majd a bíróságok. Mint korábbi számunkban már írtam, rendkívül nagy zűrzavart tud okozni a fegyverekkel kapcsolatos dilettantizmus a jogalkotás terén, különösen, ha a fegyverek fajtáját a használat céljával keverik, márpedig a (4) bek.-ben ennek tipikus példáját láthatjuk. Ezek közül talán csak a c) pont nem kétséges és arra vonatkozik, ha valaki a katonai szolgálata alatt a laktanyából hazaviszi emlékébe a lőszer. A kézi lőfegyver fogalomköre elég rendesen betakar mindent a pisztolytól a Strela kézi légvédelmi rakétáig. Hogy az a) pontban miért kellett a kézi lőfegyver mellett felsorolni a vadászlőfegyvert és a sportlőfegyvert, azt nem tudom, de annyi biztos, hogy az „engedéllyel tartott” kifejezés már leszűkíti a kört, amire a jogalkotó gondol, tehát csak olyan lőfegyverről lehet szó, mely tartására a hatóság engedélyt adott ki.

A lőszer csekély mennyiségének fogalmát az 1979. évi 5. tvr. 22/A §. határozza meg. A jelen privilegizált eset szempontjából a csekély mennyiség legfeljebb három (3) darab lőszer. A jogalkotó a kommentárban kifejti, hogy a (4) bek.-re azért van szükség, hogy a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetési tételének emelése olyan elkövetői kört is súlytana, akiknek a cselekménye kevésbé veszélyes a társadalomra, és - nagyon helyesen észlelték - akiknek egybemosása a bűnözőkkel a kívánt jogpolitikai hatással ellentétes folyamatokat indíthat el.

Az eddigi jogi szabályokat keretként felhasználó Btk. ugyanakkor elég súlyos hibákat hordoz magában, hiszen nincs pontos meghatározása a sportlőfegyvernek és természetesen a sportlőszernek sem.

Bele tartozhat a sörétes vadászlőszer (skeet, trapp) golyós vadászlőszer (futó vad) kiskaliberű pisztolylőszer (pontlövészet) 9 mm feletti pisztolylőszer (szituációs lövészet, tekebábu-lövészet stb.). Ugyanakkor változatlan kérdés, hogy mit takar a kézi lőfegyver fogalomköre.

Ha mindaz, ami a Magyar Kézilőfegyver-Vizsgáló Hivatal hatáskörébe tartozik, akkor gyakorlatilag minden polgári célra gyártott lőfegyver, de akkor miért van szükség a vadászlőszer, illetve a sportlőszer elkülönítésére, az a jogszabály egyik nagy rejtélye. Tudni kell a továbbiakhoz, hogy bűnhalmazat (többrendbeli elkövetés) esetén a büntetési tétel a felével megemelhető.

A 770 és 773 BJD (büntetőjogi döntés) szerint egy időben több fegyver vagy lőszer engedély nélküli megszerzése, tartása stb. nem hoz létre bűnhalmazatot, ugyanakkor egyes bűncselekményeknél a fegyverrel történő elkövetés minősített esete mellett halmazatban a bíróság minden esetben megállapítja a fentiekben tárgyalt 263/A §-ban foglaltakat is.

A következő számunkban kitérünk a „fegyvercsempészet”, illetve a „visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel” törvényi tényállásaira.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd